

FRIDTJOF NANSENS INSTITUTT
FRIDTJOF NANSEN INSTITUTE

EU's KLIMAPAKKE

Fra sprikende staur til skreddersøm?

Jørgen Wettestad

Seminar om EU's satsning på fornybar energi,
Polhøgda 17/6 2009

www.fni.no

Struktur

- Innledende betraktninger
- Kort tilbakeblikk: EU's klimapolitikk var lite koplet
 - 'Sprikende staur'?
- Nå er EU's klimapolitikk bedre koplet
 - Pakking og 'skreddersøm' i 2007 og 2008
- Men: er klimapolitikken 'godt nok' koplet?
 - Noen foreløpige problemstillinger og betraktninger, med fokus på kvoter, fornybar og CO2 håndtering (CCS)

FRIDTJOF NANSENS INSTITUTT
FRIDTJOF NANSEN INSTITUTE

www.fni.no

Innledende betraktninger

- Premiss:
 - Politikkområder som 'berører hverandre' bør 'i rimelig grad' ses i sammenheng. Det muliggjør synergier og reduserer motstridende krav/mål
 - Men koordinering og kopleing koster; det kan bli komplekst; og litt fleksibilitet og slingringsmonn for nasjonal tilpasning kan være bra
- Studiet av de ulike bitene - og sammenhengen - i EUs nye klima og energipolitikk viktig for FNI
- 'Koplingsarbeid pågår'!

Før: fragmentert klimapolitikk

- Den aller første klimapakke i 1991!
 - Med en karbonskatt som hjørnestein
- Men skatten måtte droppes, så rundt 2000 hadde EU kun 'tilløp til klimapolitikk'
 - SAVE, ALTENER, byrdefordeling, og frivillig bilavtale fra 1998/99
- Så kom det første klimaprogrammet, kvotesystemet, fornybar el. direktivet, en utvannet energi-skatt m.m.
- Men klima og energipolitikken var lite eksplisitt koordinert og koplet

Nå: bedre koplet klimapolitikk

- En ny og bedre koplet politikk ble først 'meldt inn' av Kommisjonen høsten 2005
 - Bidra til styrket konkurransevne og økt energisikkerhet/uavhengighet
 - Gi industrien langsiktige og konsistente rammevilkår
 - Styrke grunnlaget for globalt lederskap
- PAKKE I ble lansert av Kommisjonen i januar 2007 og vedtatt i mars 2007
 - 20% innen 2020 som rød tråd
 - 20% utslippskutt (evt. 30%)
 - 20% økning av fornybar energi (og 10% biodrivstoff)
 - 20% redusert energikonsum sml. med 2020 baner

Nå: bedre koplet klimapolitikk

- PAKKE II ble lansert av Kommisjonen i januar 2008 og vedtatt i desember 2008
 - Viktige virkemidler for å nå 2020 målene
- Hjørnesteinen: et sentralisert og styrket kvotesystem (21%)
- Nasjonal byrdefordeling mht utslipp utenfor kvotesystemet (10%)
- Rammebetingelser for videre satsning på CO₂ håndtering (CCS)
- Bindende fornybarkrav, med nasjonale målsettinger
 - Også nye krav til drivstoff og bilutslipp

Nå: bedre koplet klimapolitikk

- I denne prosessen er det klart at internt samspill har fått mye mer oppmerksomhet
- Fyldige konsekvensvurderinger (kvoter: 250 sider) og direktivforslag, hvor bl.a. samspill diskuteres
- Videre koplinger skjedde i beslutningsprosessene i 2008
 - F.eks. så inneholder det endelige kvotedirektivet flere direkte finansieringsbidrag til CCS og fornybar
 - Øremerkete kvoter (opp til 300 mill. kvoter innen 2015, bl.a. til 'innovative' fornybar prosjekter)
 - Deler av auksjonsinntektene

Men: er klimapolitikken 'godt nok' koplet?

- Denne komplekse pakke ble forhandlet fram i (unik) ekspressfart!
- Klart at det er utfordringer både på EU nivå og nasjonalt – og organisatorisk og politisk
- På EU nivå har man koplet politikkene nærmere sammen, uten å gjøre tilsvarende organisatoriske grep
 - Eks: fornybar ligger i transport og energi DG, mens kvoter ligger i miljø DG
 - Interessant forslag fra arbeidsgruppe i april 2009 om nytt, overgripende energi DG
- Men: fragmentering 'keeps more people happy' ...

Men: er klimapolitikken 'godt nok' koplet?

- Hvor godt er egentlig 20-20-20 målene koplet sammen?
 - De adderer seg vel opp til mer enn 20%..?
 - Fare for at de dyreste elementene lett må streve litt i iverksettingen?

Men: er klimapolitikken 'godt nok' koplet?

- Betydelig usikkerhet knyttet til det videre samspillet mellom kvotesystemet og CCS og fornybar
 - Er kvotesystemet *tilstrekkelig* styrket til å 'levere' en stabil og 'høy nok' kvotepris?
 - EU har beregnet at prisen må være rundt 40 euro i 2020 for å oppnå 21%
 - Og minst 40 euro for å gjøre CCS økonomisk rasjonelt
 - Og til virkelig å stimulere satsningen på fornybar?
 - Men MYE usikkerhet! Carbon Trust 2008: fra 15 til 50 euro.. PC: 40 euro i 2016 ..

Men: er klimapolitikken 'godt nok' koplet?

- Viktig: hvis EU høyner sin ambisjon til 30% må muligens hele pakka re-forhandles
- Konklusjon: uferdig skreddersøm!

FRIDTJOF NANSENS INSTITUTT
FRIDTJOF NANSEN INSTITUTE

www.fni.no